

Okruhy k SZK NMgr. studia estetiky platné od akademického roce 2013-14

Angloamerická estetika:

- 1) Předchůdci, zdroje a zakladatelé filozofického pragmatizmu a jejich uplatnění v oblasti estetiky.
- 2) Estetická teorie Johna Deweyho: Deweyho pojetí umění jako zkušenosti (základní cíle a pojmy).
- 3) Návrat pragmatizmu v druhé polovině 20. století a estetika (Rorty, Shusterman, Berleant).
- 4) Estetické soudy a možnosti jejich zdůvodnění; hodnocení uměleckého díla.
- 5) Význam Maxe Blacka pro teorii metafory; teorie metafory Nelson Goodmana; teorie metafory Donalda Davidsona.
- 6) Antiesencialistické tendence v analytické estetice.
- 7) Institucionální teorie umění.
- 8) Funkcionální definice umění.
- 9) Spor o estetickou podstatu umění.
- 10) Co je to analytická estetika; Nelson Goodman coby analytický estetik.
- 11) M. C. Beardsley a N. Goodman coby protichůdné tendence angloamerické estetiky.
- 12) Pojem prostředí (environmentu): Předchůdci, důvody vzniku a konstitutivní otázky environmentální estetiky.
- 13) Environmentální estetika a kritika tradiční (kantovské) estetiky. Environment jako (nové) estetické paradigma.
- 14) Pojem krajiny a současní environmentální estetika (Berleant, Carlson).

Kontinentální estetika

- 1) Fenomenologická estetika – estetický objekt a intencionalita, fenomenologický koncept postoje, pojetí hodnot a estetická hodnota.
- 2) Hermeneutika a estetika – M. Heidegger a umělecké dílo, H.-G. Gadamer, P. Ricoeur – pravda a umění.
- 3) Estetický postoj – nezainteresovanost, kontemplace, reflexivita – E. Bullough, Langfeld, Fenner.
- 4) Strukturalistické pojetí narativity – R. Barthes, G. Genette, M. Bal.
- 5) Estetický znak – J. Mukařovský, Ch. Morris, R. Barthes.

- 6) Struktury struktur, kontextovost, hierarchie strukturní – J. Mukařovský, F. Vodička, J. Veltruský, J. Lotman a Tartuská škola.
- 7) Filmová postava – herec a dramatická postava (O. Zich), fotografická a dramatická postava (Wilson), emergence.
- 8) Participace filmového diváka – empatie, sympatie, boční participace, inferenční participace.
- 9) Téma smyslového charakteru uměleckého díla v pojetí francouzských myslitelů (E. Levinas, J.-F. Lyotard, G. Deleuze, F. Guattari).
- 10) Bergsonovy názory na vztah umění a trvání, umění jako sugesce momentu trvání, tvořivý elán a tvorba uměleckého díla.
- 11) Kostnická recepční estetika (W. Iser, H. R. Jauss).
- 12) Strukturalistická literární teorie (J. Mukařovský, M. Jankovič).

Dějiny estetiky

- 1) Teorie nápodoby v klasicistní, osvícenské a romantické estetice.
- 2) Emoce v klasicistní, osvícenské a romantické estetice.
- 3) Klasifikace a hierarchie druhů umění v klasicistní, osvícenské a romantické estetice.
- 4) Hlavní postavy britské estetiky 18. století.
- 5) Hlavní postavy francouzské estetiky 18. století.
- 6) Hlavní postavy německé estetiky 18. století.
- 7) Recepce Aristotelovy *Poetiky* v estetice 18. století.
- 8) Recepce Platónovy filozofie v estetice 18. století.
- 9) Ontologie hudebního díla.
- 10) Expresa a hudba.
- 11) Formální / obsahová analýza a provedení hudby.
- 12) Dějiny pojmu estetické zkušenosti: (a) V dějinách starověkého a středověkého estetického myšlení; (b) Ustavení minimálního pojetí pojmu v 18. století.
- 13) Pojem „nezainteresovanosti“ a jeho reinterpretace v 19. a 20. století.
- 14) Kritika pojmu „estetické zkušenosti“ ve druhé polovině 20. století.
- 15) Idea krajiny: vznik a vzestup krajiny v novověku. Krajina, vznešeno, malebno a pojem estetického postoje v dějinách moderní estetiky.

Poznámka: Literatura relevantní pro přípravu odpovědí v rámci jednotlivých okruhů byla uvedena v průběhu výukových kurzů a je také zveřejněna v SIS.